

her omhandlede Lokaler, det er og maa være Nr. 1. Det tilfredsstillende Krav, som man af Hensyn til Harmonien i Rigsdagsgaarden kan kræve, nemlig at Bygningerne ere opførte i Barokstil, det tilfredsstillende Krav, som man fra Rigsdagens Side har rejst med megen Styrke, om fri Udsigt fra Rigsdagsfacaden ned mod det ny kgl. Bibliotek, og det tilfredsstillende i særlig Grad de økonomiske Vilkaar, hvorunder vi leve. Vi kunne dog ikke se bort fra, at vi i Øjeblikket her i Byen ere i Færd med store Byggeforetagender, som — det var det ærede Medlem for Hillerød (Dinesen), om jeg ikke tager fejl, der nævnede det i Gaar — andrage, hvis man tager det hele med og ikke blot selve Bygningerne, mellem 30 og 40 Mill. Kr. Jeg tænker her paa Københavns Personbanegaard med sine 22 Mill. Kr. Naar man dertil lægger Slottet og Rigshospitalet, kommer man jo op mellem de Tal, jeg nævnte, maaske endda over 40 Mill. Kr., og saa staa vi endnu overfor andre Byggeforetagender, som man i den nærmeste Tid maa gaa til, f. Eks. for Telegrafvæsenet, Postvæsenet og maaske meget andet. (Afbrydelse). Ja, Jernbanerne, men her tale vi om København. At man under disse Omstændigheder ogsaa maa skænke den økonomiske Side af Sagen nogen Opmærksomhed, tror jeg, de Herrer i denne Sal ville billige. At Arkitekterne ikke gøre det, er jeg paa Forhaand forberedt paa. Her vil man for en Pris af knap 1½ Mill. Kr., der i Virkeligheden, naar Hensyn tages til den Besparelse, der opnaas, kun vil andrage 8—900,000 Kr., opnaa Fyldestgørelse af alle de Krav, som Administrationen i en overskuelig Fremtid maa stille til yderligere Udvidelse. Og selve det Rigsarkiv, som man væsentlig retter sin Modstand imod, vil jo kun koste knapt ¾ Mill. Kr. Selv det er meget, men naar de Herrer erindre, at det ny kgl. Bibliotek, som dog kræver mindre Plads end Rigsarkivet, fordi Bøger tage mindre Plads end Folioark, har kostet op imod 2 Mill. Kr., ville de sikkert give mig Ret i, at det er billigt sluppet, naar man her kommer igennem med ¾ Mill. Kr. Saa ville de ogsaa forstaa, hvad det drejer sig om, hvis man nu skal følge det Krav, der rejses om at lade dette Projekt ligge og rive ned hele den gamle kgl. Biblioteksbygning, — hvilket nemlig ligger i Planen trods Modstanden her — maaske alle de nuværende Regeeringsbygninger, og saa bygge nyt paa andet Sted paa Slotsholmen, f. Eks. mellem Stald-

mestergaarden, det gamle Halmmagasin eller Christian IV's Bryghus og det ny kgl. Bibliotek. Det er nærmest der, man tænker sig at bygge videre. Tænk, mine Herrer, hvad det vilde koste? Og siden jeg nævnte Christian IV's gamle Bryghus, tror man saa, at man vilde undgaa en højstemt Protest mod, at dette „dejlige gamle Bygningsværk“ jævnes med Jorden!

Regeringen finder altsaa ingen Anledning til at give sig den Kritik, der her er rejst, i Vold og bøje af for den; finder ikke Anledning til at gøre sig til Tjener af arkitektoniske og kunstneriske Hensyn eller af Arkitekter, hvilke Navne de saa bære. Finder Rigsdagen for sit Vedkommende, at man bør gøre det, finder den Anledning til at indhente Erklæringer fra disse og af Hensyn dertil bøje af fra det her foreslaaede, bliver det Rigsdagens Sag og Rigsdagens Ansvar. Jeg tillader mig at advare mod, at man gør det, jeg synes, at Sporene skræmme. Thi lige saa let det er — det viser Erfaringen — at rejse en Storm indenfor kunstneriske Kredse, særlig indenfor Arkitektkredse, mod hvad *andre* have planlagt, lige saa vanskeligt er det at samle de Herrer i Enighed om, hvad *der da* skal gøres. Det har jo Erfaringen vist ved Christiansborg, og det har Erfaringen vistnok vist ved de fleste af de Byggeforetagender, om ikke ved dem alle, vi i vor Tid have set. Jeg har i alt Fald mødt det, hver Gang jeg har haft et Byggeforetagende for. Selv hvor det var akademiske Arkitekter, selv hvor det var Navne som Thorvald Jørgensen, jeg bar frem, og hvortil jeg støttede mig, har Stormen derfor været lige stærk.

Nej, mine Herrer, al Ære og Respekt for Kunstnerne og Arkitekterne, men hver paa sin Plads! De Herrer ere ikke og bør ikke være dem, der træffe de Beslutninger, for hvilke vi have Ansvaret, og hvis Gennemførelse vi skulle betale.

Ellinger: Vi have nu hørt den højtærede Ministers Forsvar for det Forslag, han har fremsat, og hans Imødegaaelse af den Kritik, der er bleven fremført. Jeg skal om lidt tillade mig at gaa denne Tale igennem i Enkelthederne, men maa maaske begynde med at gøre nogle almindelige Bemærkninger i Anledning af, hvad der fra anden Side er blevet fremsat i Gaar.

Jeg kan ganske dele den Betragtning, det ærede Medlem for Hillerød (Dinesen) fremsatte, da han i Gaar talte om de store Udgifter, Staten havde ved Bygge-